

Wojciech Ładyga - zadanie 4

Język technologia: Python, numpy, scipy

Aby uwzględnić strukturę macierzy zastosowałem `csr_matrix` pozwalającą stworzyć macierz rzadką. W każdym z algorytmów iteracyjnych zastosowałem tolerancję równą `1.0e-2`. Dla mniejszych tolerancji metody te dają bardzo podobne, omalże identyczne wyniki np. dla `1.0e-9`. Wtenczas generując wykres dostajemy 2 pokrywające się wykresy.

Funkcja `gauss_seidel` liczy metodą Gaussa-Seidela na podstawie wzoru:

$$\mathbf{x}^{(k+1)} = L_*^{-1}(\mathbf{b} - U\mathbf{x}^{(k)})$$

,a metoda gradientów sprzężonych na podstawie algorytmu:

```

 $r_0 := b - Ax_0$ 
 $p_0 := r_0$ 
 $k := 0$ 
repeat
     $\alpha_k := \frac{r_k^\top r_k}{p_k^\top A p_k}$ 
     $x_{k+1} := x_k + \alpha_k p_k$ 
     $r_{k+1} := r_k - \alpha_k A p_k$ 
    if  $r_{k+1}$  jest "wystarczająco mały" then exit loop end if
     $\beta_k := \frac{r_{k+1}^\top r_{k+1}}{r_k^\top r_k}$ 
     $p_{k+1} := r_{k+1} + \beta_k p_k$ 
     $k := k + 1$ 
end repeat
Wynikiem jest  $x_{k+1}$ 

```

Obliczając złożoność uzyskałem następujące wyniki dla dokładności `1.0e-2`

```

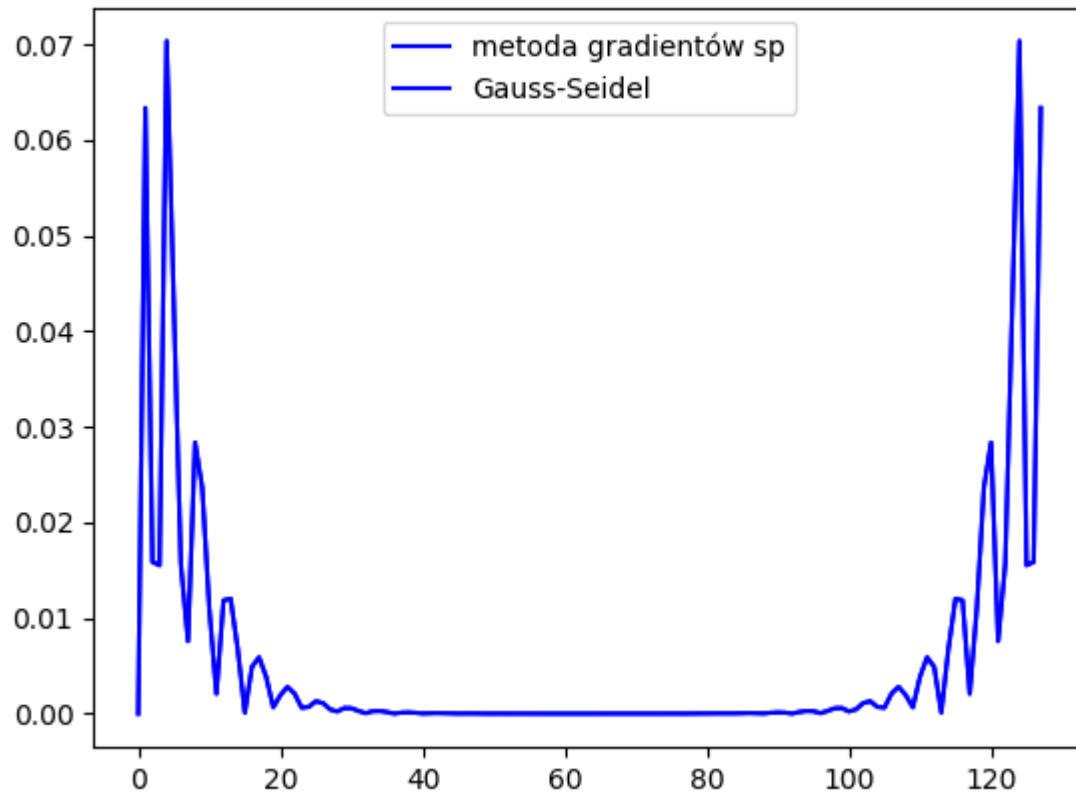
Złożoność GS:
26
zlozonosc gradientow sp:
4
zlozonosc Choleskiego:
8256

```

Jeśli zastosujemy np. tolerancję $1.0e-9$ to uzyskamy wyniki

```
Złożoność GS:
56
złożonosc gradientow sp:
17
złożonosc Choleskiego:
8256
```

oraz nasz wykres zbieżności da nam wynik:

wyniki obu metod iteracyjnych się pokrywają

Kod programu:

```
# importujemy wszystkie potrzebne biblioteki
import pylab
import numpy as np

from math import sqrt
from numpy import linalg as LA

# pozwalają obsłużyć macierz rzadką
from scipy.sparse import csr_matrix, tril
from scipy.sparse.linalg import inv

tol = 1.0e-2 # tolerancja
```

```

N = 128 # wielkosc macierzy

#
https://docs.scipy.org/doc/scipy/reference/generated/scipy.sparse.csr\_matrix.html
A = csr_matrix((N, N), dtype=int).toarray() # tworze miejsce na macierz rzadką
e = [0] * N
x = [0] * N # wektor wynikowy
it = 60 # ilosc iteracji

# wypelnienie wektora z samymi 1
for i in range(0, N):
    e[i] = 1

# wypelnienie macierzy
for x in range(0, N):
    A[x][x] = 4
    j = x + 1
    k = x + 4
    if j < N:
        A[x][j] = 1
        A[j][x] = 1
    if k < N:
        A[x][k] = 1
        A[k][x] = 1

c = 0 # zmienna używana do liczenia złożoności

# funkcja licząca Gaussa-Seidela
def gauss_seidel(A, e, x, it, c, tol):
    D = tril(A) # macierz dolnotrójkątna
    G = A - D # macierz górnortrójkątna

    # nasza iteracja
    for i in range(it):
        c += 1
        x0 = x # ustawiam, że wektor od której zaczniemy szukać będzie się równać
        wektorowi x
        x = inv(D).dot(e - G.dot(x))

        # sprawdzamy tolerancję
        tmp = abs((LA.norm(x) - LA.norm(x0))/LA.norm(x))*100
        if (tmp <= tol):
            break

    print("Złożoność GS: ")
    print(c)
    return x

wynik = gauss_seidel(A, e, x, it, c, tol)

```

```

k = [0] * N # wektor przechowujący wynik metody Gaussa-Seidela

# wynik zapisuje do pliku
file = open("wynik.txt", "w")
for x in range(0, N):
    if(x < N):
        k[x] = wynik[x, 0] # przypisuje dokładny wynik obliczeń metodą Gaussa-Seidela
    # ustawiam dokładność zapisu do 7-cyfr
    file.write(str(np.around(wynik[x, 0], decimals=7)))
    file.write("\n")
file.close()

# funkcja licząca metodą gradientów sprzężonych
def grad(A, e, tol, x, c):
    # warunki początkowe
    r = A.dot(x) - e
    norma = r.dot(r) # norma r początkowego
    p = - r
    for i in range(it): # iteracja
        c += 1
        a = norma / p.dot(A.dot(p))
        x += a * p
        r += a * A.dot(p)

        # sprawdzamy tolerancję
        b = r.dot(r) / norma
        norma = r.dot(r)
        if r.dot(r) < tol: # sprawdzam czy mieści się w tolerancji
            break
        p = b * p - r

    print("złożoność gradientów sp: ")
    print(c)
    return x

xx = np.ones(N)
a = grad(A, e, tol, xx, c) # wynik liczenia metodą gradientów sprzężonych

# zapis metody gradientów sprzężonych do pliku
file = open("wynik2.txt", "w")
for x in range(0, N):
    file.write(str(np.around(a[x], decimals=7)))
    file.write("\n")
file.close()

# macierze służące do przechowywania danych w celu przedstawienia graficznie
zbierzości metod
b = [0] * (N)

```

```

bb = [0] * (N)

# iteruje od N doc 0 i liczę normę  $x(k) - x(k-1)$  dla obu metod
for i in range(N-1, 0, -1):
    b[i] = np.linalg.norm(a[i]-a[i-1])
    bb[i] = np.linalg.norm(k[i]-k[i-1])

# algorytm Choleskiego
def cholesky(A, c):
    L = np.zeros_like(A)
    for x in range(N):
        for y in range(x+1):
            c += 1
            sum = np.dot(L[x, :y], L[y, :y])
            if (x == y): # jesli diagonalna
                L[x, y] = sqrt(max(A[x, x] - sum, 0))
            else:
                L[x, y] = (1.0 / L[y, y]) * (A[x, y] - sum)

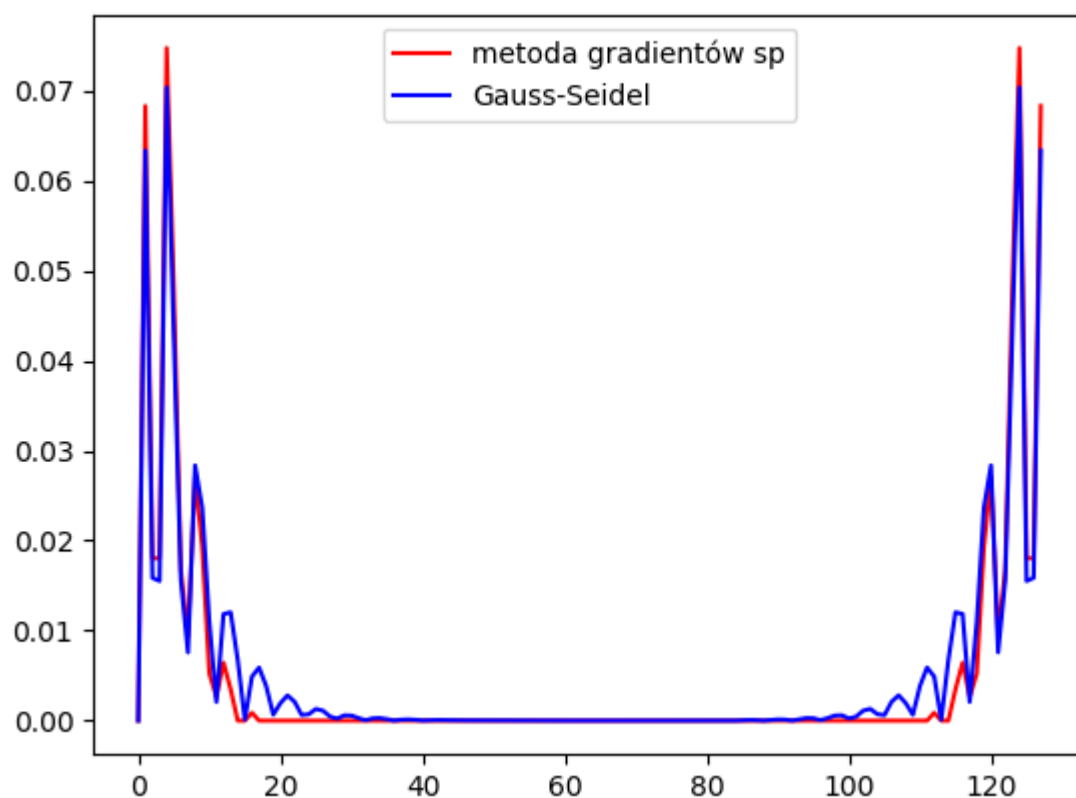
    print("zlozonosc Choleskiego: ")
    print(c)
    # daje ona nam macierz wynikową gdzie wyniki są na głównej diagonali
    return L

cholesky(A, c)

# dla tolerancji  $1.0e-2$  wykresy pokrywają się
#pylab.legend(("red - GS", "blue - gradient"), loc='upper right')
pylab.plot(b, color="r", label="metoda gradientów sp")
pylab.plot(bb, color="b", label="Gauss-Seidel")
pylab.legend()
pylab.show()

```

Wykres

Wyniki działania programu to:

```
1. metoda Gaussa_Seidela
0.1942772
0.1309297
0.1467953
0.1623114
0.091962
0.1352084
0.1195782
0.1119972
0.1403546
0.1166974
0.1276858
0.1297669
0.1179254
0.1299611
0.1232148
0.1233239
0.1282153
0.1223188
0.1261693
0.1255074
0.1235708
```

0.1263785
0.1242824
0.1249062
0.1256156
0.1243145
0.125416
0.1249701
0.1247461
0.1253316
0.1247694
0.1250512
0.1250983
0.1248438
0.1251233
0.1249578
0.1249657
0.1250716
0.1249361
0.1250285
0.1250096
0.1249682
0.1250323
0.1249825
0.1249989
0.1250136
0.1249841
0.12501
0.1249988
0.1249945
0.1250076
0.1249945
0.1250015
0.1250021
0.1249964
0.1250029
0.1249989
0.1249993
0.1250017
0.1249984
0.1250007
0.1250002
0.1249991
0.1250009
0.1249996
0.1249997
0.1250008
0.1249993
0.125
0.1250009
0.1249986
0.1250008

0.1250008
0.1249974
0.1250031
0.1249986
0.1249976
0.1250063
0.1249929
0.1250028
0.1250058
0.1249858
0.1250158
0.1249936
0.1249879
0.1250302
0.1249653
0.1250162
0.125022
0.1249385
0.1250749
0.1249581
0.1249653
0.1251204
0.1248403
0.1251064
0.1250431
0.1247728
0.1253348
0.1247381
0.1249783
0.1254122
0.1243119
0.1256229
0.1248984
0.1242865
0.1263801
0.1235647
0.1255143
0.1261652
0.1223182
0.1282198
0.1233183
0.1232186
0.1299607
0.1179226
0.1297709
0.1276827
0.1166983
0.1403559
0.1119948
0.1195804
0.1352073

0.0919617
0.1623124
0.1467941
0.1309304
0.194277

2. metoda gradientów sprzężonych

[illegible]

0.125116
0.125116
0.125116
0.125116
0.125116
0.125116
0.125116
0.125116
0.125116
0.125116
0.125116
0.125116
0.125116
0.125116
0.125116
0.125116
0.1242434
0.1242434
0.1242434
0.120753
0.1271954
0.1245775
0.1193419
0.1386689
0.1115736
0.1209678
0.137677
0.0895946
0.1643312
0.1462961
0.1282609
0.1965552